

Jiddu
Krishnamurti

RIMARKI

Kompilo de konferencoj
en Eŭropo, 1962-1963.

Traduko
de

Rubén Feldman González

-
(2a, reviziita eldono)

La Juna Penso

F 47340 Laroque Timbaut
Apr. 1973 - N° 89 B

rimarki

1) Kie komenci

Ne komprenante la mekanismon, la tutan procezon de la propra mensio, oni ne povas iri tre malproksimen. Kaj ni devas entrepreni vojaĝon en la netempon. Por fari tion, ni devas komenci plej proksime: ĉe ni mem. Tial gravegas rimarki la funkciadon de la propra mensio, kio estas la komenco de memkono.

Tra la tuta mondo, per sia kapablo skribi kaj sin esprimi, lertaj kaj surfacaj mensioj influas multajn personojn, kiuj, trotaksante informadon aŭ konon, fariĝas pli kaj pli dependaj de eksteraĵoj.

Kvankam utila kaj necesa en certaj niveloj de la ekzisto, kono ne estas celo en si mem kaj kiam oni ĝin trogravigas, ĝi fariĝas fonto de sopiro, kulpo, malespero.

La mensio, trejniĝis per kono kaj pasis tra multaj konfliktoj, pluraj spertoj, alkroĉata al sennombraj influoj. Ĉu tia mensio povas liberigi kaj esti nescia? Certe nur nescia mensio malsopiras, maltimas, ne malesperas. Sed en la moderna mondo ni enfermiĝas en timo, malespero, en granda sento de necerteco.

2) Malespero

Ni havas diversajn formojn de malespero. Malespero pro nia nepovo realigi nin, atingi celon, esti iu en la mondo, ktp. Estas ankaŭ malespero pro soleco kaj malespero pro senfina konfuzo. Ne sciante kion fari, ni nin turnas al iu (politikestro, religia gvidanto, sciencisto) por ke li diru al ni kion fari. Kaj frue aŭ malfrue ni konas la tutan senutilon, ke oni diru al ni kion fari.

Ĉar ni estas necertaj, malesperaj, ni amasigas sperton, sed kono ne malaperigas malesperon, sperto ne malaperigas sopirsenton en la vivo. Kono kaj sperto, senfine postulante ankoraŭ plian sperton, estas malesperfontoj, tial ke ne ekzistas nescio ene de tiu kondiĉita stato.

Estas nur freŝa, nescia menso, kiu ne malesperas. Sed la plimulto el ni dormemus, se ne estus ekstera postulo. Se ni ne devus vivogajni, konkuri kun la proksimulo, interrilati kun nia ĉefo. Se ne ekzistus la stimuloj de propagando, rekvartikoloj, kiuj diras al ni kiel sukcesi, kiel supurigiŝto povas fariĝi milionulo, prezidanto aŭ kio ajns, se ne ekzistus tiaj eksteraj provokoj kaj incitoj, la plimulto el ni havas senĝustan, stagnan, stultan vivon. Fakte nia vivo jam estas tia, sed tiu konstanta ekstera premo ade ligas nin plue iri.

3) Nescio

Mi ne pledeas por nescio. Por mi, nescio ne estas manko de libraj konoj. Se vi ne legis la lastajn novelojn, se vi ne konas la filozofian aŭ dislektika materialismo kaj ĉion alian, tio per si mem ne signifas, ke vi estas nescianto. Por mi, nescio estas ne rimarki la funkciadon de la propra menso. Manko de memkono estas ignorencio. Mi ne diras, ke vi devas rifuzi ĉiun libran konon. Ni ne povas kion mi asertas, estas ke vekiĝinta menso ne bezonas stimulon de provoko. Ĉar ĝi viglas, ĝi ne

serĉas iun sperton. Ĝi estas lumo per si mem .
Tutcerte tia menso povas vivi en ĉi kulpeca mondo
sen sopiro kaj sen malespero. Estas nur menso kiu
ne vekigis, kiu dependas, kiu ignoras sin mem, tiu
kiu troviĝas en stato de konflikto kaj mizero.

4) Tio nenomebla

Ni ĉiuj maljuniĝas, eĉ la junuloj, kaj ju pli ni
maljuniĝas, des pli rigide fiksj en nia normigo
ni fariĝas. Niaj pensmanieroj fariĝas pli pezaj,
niaj tagoj pli kaj pli rutinecaj kaj ĉio ajn mi-
nacanta la kutimon produktas timon kaj sopiron.
Neeviteble, je la fino de ĉio tio estas la morto,
kiu fariĝas alia terura hororo.

Ne estas do la lerta menso, nek la informita, nek
tiu kiu fariĝis filozofieca, prirezonante ĉion
por ne esti perturbita, kiu povas kompreni.
Ne estas iu el tiuj, sed nur la NESCIA menso, kiu
povas koni aŭ rimarki tiun ion, kiun oni povas
nomi "tio nenomebla", "nemezurebla" aŭ kiel ajn
al vi plaĉu.

5) Rompi

La socio kun ties etikokodo, ties respondecoj ,
ties tradiciaj valoroj, postuladas, ke la indivi-
duo alĝustigu al la establita ŝablono kaj tiun
konformitecon oni nomas moralo. Estas malmorala,
do, la persono kiu deflankiĝas de la normo. Sed
tutcerte oni devas esti absolute libera de la
normo, oni devas rompi plene kun la psikologia
strukturo de la socio, kio signifas RIMARKI TIES
TUTAN STRUKTURON EN SI MEM., tiel en la senkonscia
menso, kiel en la konscia.

La socio postulas tian obeon, kian patrino aten-
das de sia fileto kaj, kiel sklavo de la influo,
ni instinkte akceptas socian aŭtoritaton, sacerdo-
tan, simolan aŭ tradician aŭtoritaton.

En tiaj aferoj, kiel ekzemple konservi la dekstran
sur la vojoj, pagi impostojn, ktp, ni devas kom-
preneble akcepti legaŭtoritaton, sed ni ne parolas
pri tio. Ni parolas pri la psikologia tendenco obei,
kiu implicas sklavecon al la influo.

6) Libero kaj virto

En konfuza mondo kie ekzistas tiom da konflikto kaj mizero, eksterordinare urĝas kompreni, ke libero estas unuaranga eco de homa menso. Ne konsolo, ne portempa plezurmomento, sed tutplena libero en kiu povas nur esti feliĉo. Feliĉo ne estas celo per si mem. Same kiel virto, ĝi estas flanka produkto de libero. Libera persono estas virta. Sed homo kiu nur praktikas virton, sin adaptante al la establita normo de la socio, neniam povos scii kio estas libero kaj sekve neniam povos esti virta. Sen liberiĝo de la estinteco neniel estas libero, ĉar nescia menso estas libera. Libero neniel rilatas al aĝo, neniel rilatas al sperto kaj mi pensas, ke libereseĉo mem estas en kompreno de la tuta mekanismo de kutimo, tiel konscia kiel subkonscia.

7) Kutimo

La afero ne estas finiĝi kutimon, sed entute vidi ties strukturon. Vi devas observi kiel formiĝas kutimoj kaj kiel, rifuzante aŭ rezistante unu el ili, fariĝi alia.

Kio gravas estas ĉiam konscii pri kutimo, ĉar tiam, kiel vi mem vidos, ne plu ekzistas kutimformiĝo.

Rifuzi, rezisti aŭ batali nur pluvivigas kutimon. Sed se vi nur rimarkas la tutan strukturon de kutimo senreziste, vi tiam trovas, ke vi vin liberigas de ĝi kaj en tiu libero okazas io nova.

8) Nur vortoj

Ni psikologie estas la rezulto de socia kaj eduka medio. Socio kun ties etikokodoj, ties kredoj, ties dogmoj, ties kontraŭdiroj, konfliktoj, ambicioj, monavidoj, envioj, militoj, estas kio NI estas.

Ni diras, ke ni esence estas SPIRITO, animo, ke ni apartenas al DIO, sed tiuj estas nur ideoj disdonataj de ekleziopropagando aŭ de kiu ajn religia

organizo, aŭ ni kolektis ilin de la libroj aŭ de niaj gepatroj, kiuj reflektas la normigon de difinita kulturo. Ni estas, do, esence, manpleno da memoroj, aro da vortoj.

9) Pri kio ni interesigas

Se ni havas monon, ni turnigas al la tiel nomataj spiritalaj aferoj aŭ al intelektaj amuzoj. Male ni diskutas pri arto aŭ dediĉas nin al pentrado por mem esprimiĝi.

Se ni ne havas monon, ni pasigas la tempon, tagon post tago, por ĝin gajni kaj ni estas enkaptitaj en ĉi senfina rutino kaj enuo. La plimulto el ni estas lertigitaj por mekanike funkcii en iu dungo, jaron post jaro.

Ni havas respondecon, edzinon kaj gefilojn por vivtenigi, kaj enkarcerigitaj en ĉi tiu malsaĝiĝinta mondo, ni klopodas esti seriozaj, fariĝi religiaj, ĉu irante al preĝejo, aŭ partoprenante tiun aŭ tiun ĉi religian organizon.

Sed nenio el tio okazigos la eksterordinaran mens transformigon. La mondo krizostatas kaj estas mal integriĝo, degenero. Ĉirkaŭate de la degenero, ni do sentiĝas malkapablaj por eliri el ĝi.

10) Tio lernita

Nia konscio estas la tutareo de nia penso, la tuta kampo de la ideo kaj idekonstruo. Organizita penso fariĝas ideo el kiu ŝprucas agado; kaj konscio fariĝas el la multaj penstavoloj, tiel kaŝaj kiel evidentaj, tio konscia same kiel tio nekonscia. Ĝi estas tio lernita, la pasinteco rilate al la estonteco. La pasinteco heredita longe de jarcentoj, pasinteco de raso, nacio, komunumo, familio, la simboloj, la paroloj, la spertoj, la kolizio de kontraŭdiraj deziroj, la nenombreblaj luktoj, plezuroj kaj doloroj, la aferoj lernitaj de niaj antaŭuloj kaj la aldonigitaj modernaj teknikoj; ĉio tio estas konscio, la kampo de la penso, la kampo de tio konata kaj ni vivas en ĝia surfaco.

Oni instruas al ni ekde l'infanaĝo havigi al ni konojn, konkuri; ni lernas teknikon, ni fakiĝas iucele por havi dungon, por vivteniĝi. Tio estas nia tuta eduko, tial ni daŭre vivas en la surfaco kaj sub la surfaco ekzistas la ega pasinteco, la nememorebla tempo. Ĉio tio estas la konato. Kvan- kam ni ne rimarkas tion senkonscian, tio estas malgraŭ ĉio ene de la kampo de tio konata.

Tiu estas unu el la plej grandaj problemoj de moderna vivo tial ke oni instruas, edukas, kondi- ĝas nin por resti en la kampo de la konato kaj ene de tiu kampo estas senfina sopiro, malespero, mizero, konfuzo, doloro.

Nur tiu nescia povas esti kreiva, povas krei ion novan kaj ne nur mekanike verki, pentri aŭ fari ion ajn.

11) Paroloj

La plimulto el ni estas sklavoj de la paroloj, kiuj jam fariĝis eksterordinare gravaj. Paroloj estas necesaj kiel komunikrimedoj, sed por la plimulto el ni parolo estas menso, kaj ni estas sklavigitaj de la vortoj.

Ĝis ni komprenos tiun profundan aferon kiu estas paroligo, la parolgravecon, kaj kiom sklavaj ni estas de paroloj, ni ankoraŭ pensos mekanike, same kiel kalkuliloj.

Kalkulilo estas parolo kaj problemo. Sen proble- mo kaj parolo ne estus kalkulilo, ĝi ne havus ian valoron. Por la plimulto el la homoj ankaŭ parolo kaj problemo estas ege gravaj.

12) Plena mutacio

Se ne okazos plena ŝanĝo, kompleta mutacio en la tuta individua konscio, kiu ajn socio bazita sur atingimpulsoj kaj agreso fariĝos pli kaj pli kru- ela, pli kaj pli tirana, pli kaj pli ŝatanta mate riismajn valorojn, kio signifas ke la menso far- iĝos ĉiam pli sklava de tiuj valoroj. Mi ne scias, ĉu vi rimarkas ĉion tion. Eble la plimulto el vi legas la ĵurnalojn ĉiutage kaj domaĝe kutimiĝas

al tio. Vi kutimiĝas al tio. Vi kutimiĝas legi pri kruelaĵoj, mortigoj, brutecaĵoj. Legi ĉion tion ĉiutage malakrigas la menson kaj tiel oni kutimiĝas al tiuj aferoj.

Oni observas la katastrofan mondstaton kaj sentas ke nepre devas okazi ega revolucio, kompleta mutacio en la menso, por ke homo estu vere libera de problemoj, sen doloro, por ke li vivu plenan ekzistadon, kaj ne estu la kondukita, kondiĉita, torturita ento, kiu li nun estas.

13) Rimarki

Vi devas rimarki viajn pensomovojn, observi viajn aktivecojn, ĉu konsciajn aŭ senkonsciajn, sen tak-sado. Tio postulas eksterordinare viglan, aktivan menson. Sed en la plimulto el ni la menso estas mallerta, duondorma; nur partoj el ĝi aktivas, la fakigintaj partoj per kiuj ni funkcias automate laŭ interligoj kvazaŭ elektroncerbo. Ni vidas ke en moderna civilizaĵo, kie ĉio plej alte organiziĝas, pli kaj pli mankas libero en nia agado. Ni perdas spontanecon en la agado. Por la plimulto el ni agado fariĝis rutino. Ne gravas, ĉu ni iras al la oficejo ĉiutage, ĉu ni lavas telerojn en la kuirejo, ĉu ni verkas, pentras aŭ kio ajn, nia agado fariĝas pli kaj pli kanalizita, muldiginta al serio de normoj, kaj kiam ĉio kion ni faras estas rutino, senescepte oni tute ne demandas pri agado.

14) Interna revolucio

Ĉiu el ni bezonas mutacion, transformigon ene de la plej profunda parto, ĉe la radikoj mem de nia konscio, alimaniere ni estas automatoj vivantaj en ombra surfaca mondo de konfliktoj, doloroj, mize-roj, respondante nur al la plej surfacaj postuloj. Por estigi tiun fundamentan internan revolucion, ni bezonas demandi al la agado. Ni devas eltrovi, ĉu ĝi ne estas agado trudita de la cirkonstancoj, de la ambicio, de sociaj postuloj, de transformi-gaj idealoj, de naciismaj aŭ alispecaj premoj.

Por malkovri ĉu tiu agado ekzistas, ni devas en-
 iri tre profunden en ni mem, tiel profunden, ke
 la menso ne estu plu operacianta laŭ ideoj, kon-
 -kludoj, memoroj kaj ke ĝi estu, do, kapabla vivi
 en tiu plena estanteco, kiu per si mem modifas
 -la agadnaturon.

La libroj de Jiddu Krishnamurti:

- Psikologia mutacio (Eŭropo, 1964)
- Eduko kaj vivsignifo
- La Unua kaj Lasta Libero
- Komentoj pri la vivo (tri serioj)
- Kompilitaj paroladoj (en diversaj landoj kaj ĵaroj)
- Pri memkono
- Fronte al vivo, ktp, ktp...

aperis en preskaŭ ĉiuj lingvoj.

En la angla originalo:

Krishnamurti, 24 Southend Road, Beckenham

BR 3 1SD, Kent, Anglio,
 aŭ P. O. Box 216, Ojai, Cal. 93023, Usono

En la hispana:

Ed. Kier, Santa Fe 1260, Buenos Aires, Arg.

aŭ: Apartado 3423, San Juan, Puerto Rico 00936

aŭ: Machain 3089, piso 6, Sr. Stratiotis, Buenos
 Aires, Arg.

Pedro Tavaca, Catamarca 1140, Punes (S.F.) Arg.

En esperanto:

Eduko kaj vivsignifo

Rimarki

ĉe: La Juna Penso, F 47540 Laroque Timbaut
 Francio

K I O N I N S T R U A S

K R I S H N A M U R T I ?

Dum kelkaj jardekoj Krishnamurti prelegis publike en preskaŭ ĉiuj urboj de la mondo. Eĉ en Rosario: 1934. Plurfoje en kampadejoj speciale organizitaj por lin aŭskulti. Liaj libroj ne estas verkitaj de li; ili estas nur stenografaĵoj notitaj dum liaj konferencoj (kiujn ni pli bone devus nomi konversacioj).

En Hindio (Rishi Valley School - Benares) kaj en aliaj landoj oni fondis lernejojn laŭ liaj instruoj.

En Saanen (Svisio) ĉiujare dum julio kaj aŭgusto tutmondaj vizitantoj kampadas kun la nura celo ĉeesti la konversaciojn, pri kiuj oni ne propagandas ĉar tio povus fiaskigi la tutan aferon (inter aliaj kialoj).

Saanen fariĝis la okcidenta centro por la instruo de Krishnamurti dum la lastaj jaroj.

Kiam Krishnamurti estis tre juna, kelkaj individuoj intencis organizi ĉirkaŭ li kvazaŭan sekton sub la nomo "La Ordeno de la Stelo".

Krishnamurti tuj komprenis, ke tio kontraŭas la esencon de liaj instruoj kaj li por la konsterno de la organizintoj simple detruis la ordenon antaŭ miloj da surpriziĝintaj "sekvantoj".

Liaj tiamaj vortoj konsistigas studindan saĝeron. Altrangaj literaturistoj kiel Bernard Shaw, Carlo Soares, Aldous Huxley, Henry Miller, ktp, trastudis la verkon de Krishnamurti sed ili ĉiuj konsentas pri la eksterordinara malfacileco difini per spekulativaj esprimaĵoj la signifon de la Krishnamurtia mesaĝo. Ili akordas sintezi la aferon same kiel Krishnamurti mem: "La homo estas sia propra liberiganto".

Unu el la plej trafaj nomoj per kiuj Krishnamurti estis baptita estas "Instruisto de la realo". Por Krishnamurti la realo ne dependas de libroj, pedagogoj, diskutoj, temploj aŭ politikaj proklamoj. Ĝi estas tio, kio ŝprucas de momento al momento en

la senpera estanteco, en la aktiva nuno. Pro tio
li pensas, ke la plej granda malamiko de la kom-
preno estas la intelekto, tial ke ĉiu penso es-
tas produkto de reago.

Ni kuraĝu koni la tute novan mensmondon!

Rubén Feldman Gonzalez

